

Český model
amerického kongresu

Sex Education

Sexuální výchova ve školách

Zpráva Výzkumné služby Kongresu

Marie Silná

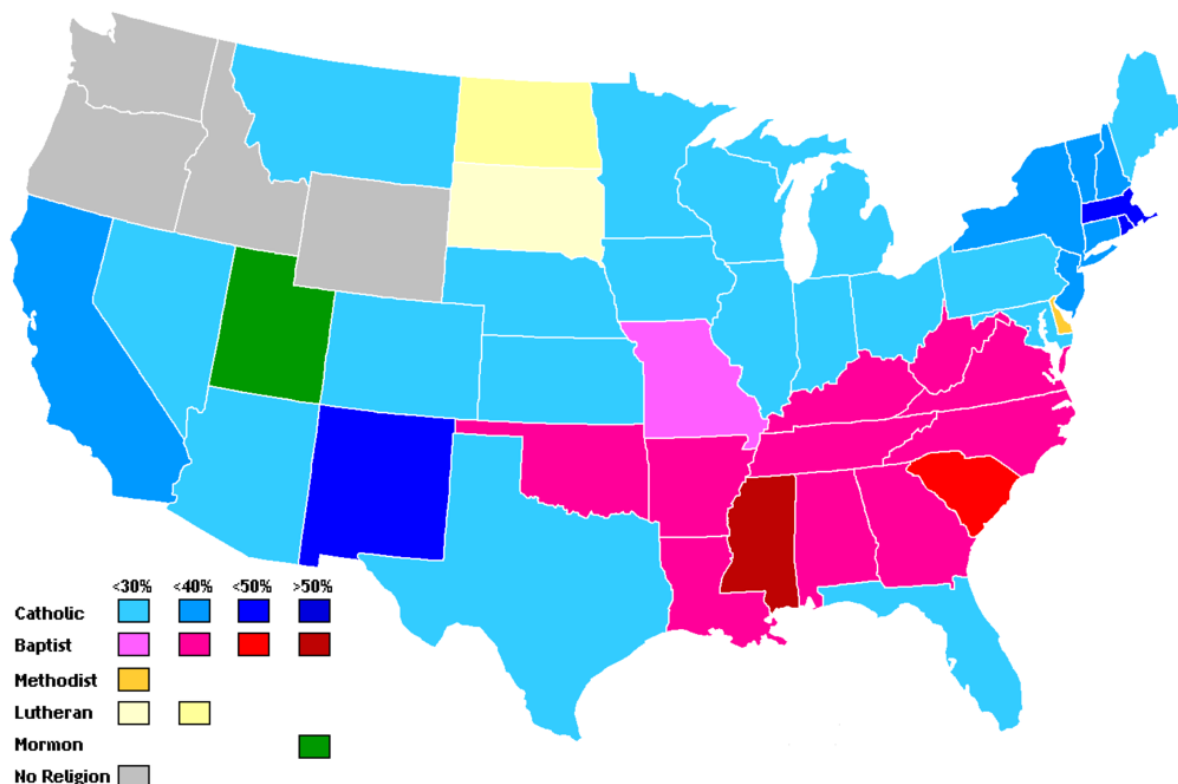

1 Úvod

Problematika sexuální výchovy na školách je ve Spojených státech amerických poměrně složitá záležitost. Federální legislativa prakticky neexistuje, jen několik málo států má tuto problematiku vyřešenu legislativou a v málokterém regionu se setkáme s kvalitní výukou sexuální výchovy. Otázka osnov a vzdělávání se řeší zejména na úrovni školních okrsků, které určují obsah výuky. Dříve než se ponoříme do faktické stránky věci, je potřeba se zamyslet, jaké je složení obyvatelstva ve státě, který zastupujete. Při řešení problematiky musí každý správný politik zohlednit, jaký stát jej zvolil – zda je více či méně nábožensky orientovaný a která víra je v jeho státě nejvíce zastoupena. Víra zde hraje významnou roli, proto je dobré si nejprve zjistit, jak je na tom obyvatelstvo ve vašem státě. Dále má důležitou roli také ideologie stran, kterou zastupujete. O jejich postojích více v kapitole 5.

1.1 Náboženství obyvatel v jednotlivých státech USA

Pro přehled o situaci ve státech jsou tu dva grafy, kde je vyobrazeno rozložení náboženských skupin.

Obrázek 1: Nejvíce zastoupené náboženství¹

¹VERRAI, *Religions of the US*. [online]. [cit. 26. 12. 2017]. Dostupné z: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Religions_of_the_US.PNG

Obrázek2: Druhé nejrozšířenější náboženství²

2 Historie

Jak bylo naznačeno v úvodu, jedná se o složitou a velmi obsáhlou tématiku, kam se dá zahrnout mnoho témat od prevence proti otěhotnění mladistvých, přenosu pohlavních chorob či sexuálnímu násilí, až po sexuální gramotnost nebo vztahy mezi dospívajícími. Od 70. a 80. let 20. století se federální vláda zabývá podporou hlavně vzdělávání proti šíření HIV/AIDS a dalším pohlavně přenosným chorobám a aktivitami na podporu prevence proti otěhotnění mladistvých dívek.³ Tématika však nebyla komplexně zpracována a podporovány byly programy zejména ideologicky podložené, tzv. abstinence-only-until-marriage programs. Jejich účinnost však nebyla prokazatelně efektivní a v roce 2009 už státní rozpočet zatěžovaly částkou 1,5 miliardy amerických dolarů z peněz daňových poplatníků.⁴

²RINSEMA, Kate. *Religion in these United States*. [online]. [cit. 18. 3. 2018]. Dostupné z: <https://www.alltop.com/viral/religion-in-these-united-states-maps>

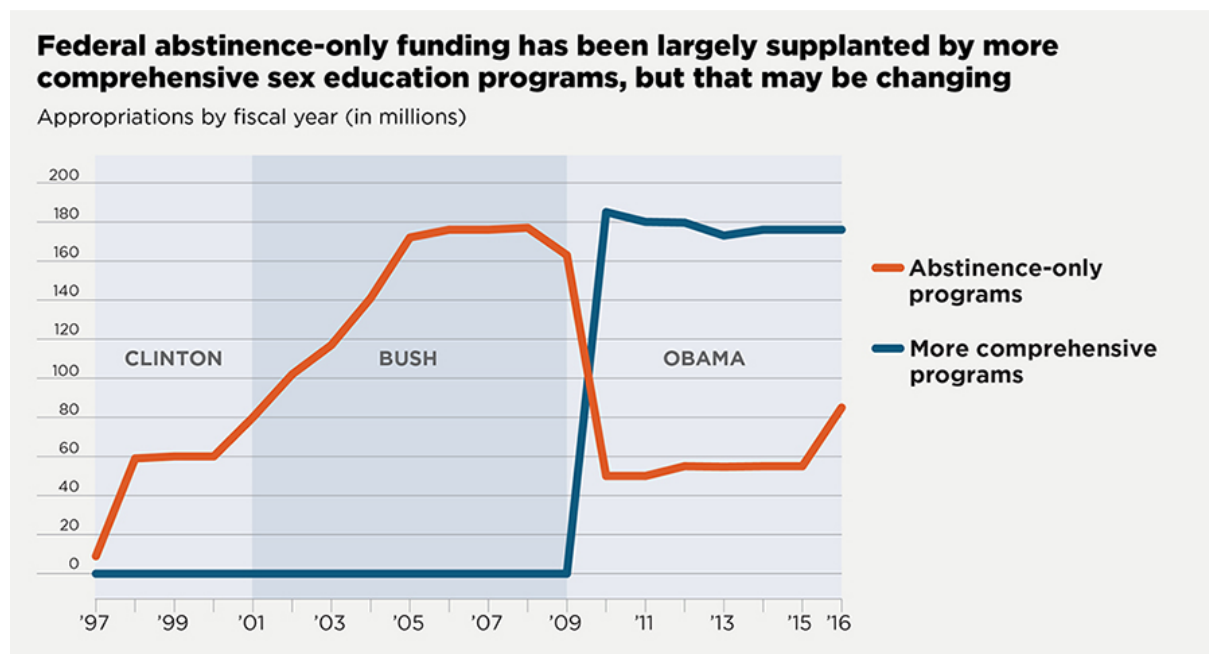
³SIECUS. *A Brief History of Federal Funding for Sex Education and Related Programs*. [online]. [cit. 26. 12. 2017]. Dostupné z: http://www.siecus.org/index.cfm?fuseaction=page.viewPage&pageID=1341&nodeID=1#_edn1

⁴Tamtéž.

2.1 Obamova éra

Důležitý milník v historii sexuální výchovy, tedy zejména v jejím financování, přichází s nástupem prezidenta Baracka Obamy. V letech 2010 – 2011 prezident Obama omezil výdaje na neefektivní programy abstinence-only-until-marriage na pouhou 1/3 původního objemu financí, což bylo přibližně 190 milionů amerických dolarů,⁵ a začal se více soustředit na výzkum a podporu vědecky podložených studií, a tím usiloval o zvýšení efektivity preventivních programů. Dále ustanovil Office of Adolescent Health, který nyní spadá pod ministerstvo zdravotnictví a koordinuje všechny aktivity týkající se prevence pohlavně přenosných chorob, podpory zdraví, preventivních služeb, informací a vzdělávání v oboru zdraví.⁶ V prosinci 2009 prezident Obama podepsal konsolidovaný zákon o rozpočtových prostředcích na rok 2010, který zahrnoval 110 milionů dolarů na iniciativu President's Teen Pregnancy Prevention Initiative (TPPI). Tím vznikl první federální zdroj financování, který mohl být využit pro komplexnější podporu přístupu k sexuální výchově ve školách.⁷ Záviselo však pouze na rozhodnutí jednotlivých států, zda tyto finanční prostředky využijí či nikoli.

Obrázek 3: Podpora programů za vlády jednotlivých prezidentů⁸

⁵ SIECUS. *A Brief History of Federal Funding for Sex Education and Related Programs*. [online]. [cit. 25. 12. 2017]. Dostupné z: http://www.siecus.org/index.cfm?fuseaction=page.viewPage&pageID=1341&nodeID=1#_edn1

⁶ Tamtéž.

⁷ Tamtéž.

⁸ DONOVAN, Megan K. *Resurgence of Federal Funding for Abstinence-Only Programs*. [online]. [cit. 27. 12. 2017]. Dostupné z: <https://www.guttmacher.org/gpr/2017/03/looming-threat-sex-education-resurgence-federal-funding-abstinence-only-programs>

3 Současná situace

V současné době stále neexistuje jednotná politika v sexuální výchově. Každý stát, pokud ji řeší, ji řeší odlišně podle místních podmínek. Důvody, proč stále neexistují jednotné osnovy pro všechny školy, závisí na několika faktorech. Prvním z nich je náboženské složení obyvatelstva, druhým je vládnoucí politická strana a třetím erudovanost samotných představitelů školských zařízení, vzdělávacích ústavů a také rozdělení kompetencí mezi stát a okresek. Podle průzkumu z roku 2015 mezi středoškolskými studenty ve věku 15 – 18 let sexuální styk již mělo 41 % z nich, před 13. rokem měla pohlavní styk dokonce necelá 4 % z nich. Až 30 % dotázaných studentů uvedlo, že jsou sexuálně aktivní a mají sex pravidelně, 11,5 % z nich mělo sex dokonce s více než 4 různými sexuálními partnery. Pouhá polovina z nich se však při pravidelném styku chrání užitím kondomu a jen 18 % dívek se chrání před otěhotněním užíváním antikoncepce. Ta však není předepisována mladistvým dívkám bez souhlasu rodičů. Přes 41 % sexuálně aktivních studentů uvedlo, že nepoužívá žádnou preventivní metodu ochrany před přenosem pohlavních chorob a před otěhotněním. Zajímavých může být 10 % mladých, kteří se již v minulosti nechali testovat na HIV v obavách z nákazy.⁹ Data jsou aktuální k roku 2015, přičemž novější zatím nebyla vydána. Dalším významným číslem je počet dívek, které otěhotněly ještě před 20. rokem života – vychází to v průměru na 3 z 10 amerických dívek, což v součtu činí zhruba 750 tisíc žen.¹⁰

Z výše zmíněných údajů, které vyplývají z každoročního výzkumu mezi studenty, můžeme vypočítat několik věcí. Morálka mladých již dávno není nastavena na zásadu „sex až po svatbě“, a tak začíná stále v dřívějším věku, právě již během střední školy. Se sexuální výchovou je tedy dle odborníků na místě začínat již na začátku celého studijního procesu vzhledem k aktuální situaci mezi mladými a informace vhodně rozložit. Pouhá polovina mladistvých totiž dostala potřebné informace o prevenci proti otěhotnění ještě před prvním pohlavním stykem, což vzhledem k rizikům není dostačující. Informaci o prevenci proti přenosu pohlavních chorob dostalo mezi lety 2011 a 2013 podle průzkumu více než 80 % dospívajících mezi 15. a 19. rokem věku, avšak informaci o prevenci nechtěného otěhotnění dostalo pouze 55 % z nich.¹¹ Zde je vidět, že problematika není uchopena uceleně, nýbrž je dělena na malé segmenty, což ve finále může znamenat, že se celkový efekt může štěpit vzhledem k neucelenosti sexuální výchovy jako takové.

⁹MMWR. *Sexual Identity, Sex of Sexual Contacts, and Health-Related Behaviors Among Students in Grades 9–12 — United States and Selected Sites, 2015*. [online]. [cit. 27. 12. 2017]. Dostupné z: <https://www.cdc.gov/mmwr/volumes/65/ss/pdfs/ss6509.pdf>

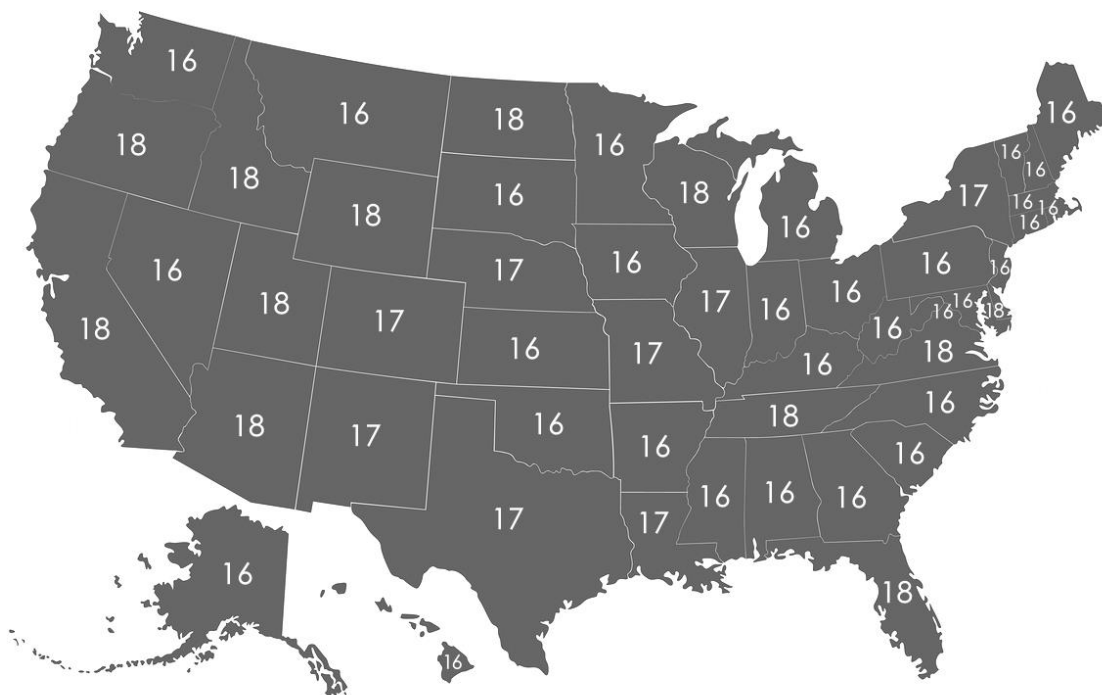
¹⁰ DO SOMETHING.ORG. *11 facts about teen pregnancy*. [online]. [cit. 27. 12. 2017]. Dostupné z: <https://www.dosomething.org/us/facts/11-facts-about-teen-pregnancy>

¹¹GUTTMACHER INSTITUTE. *American Adolescent's Sources of Sexual Health Information*. [online]. [cit. 27. 12. 2017]. Dostupné z: <https://www.guttmacher.org/fact-sheet/facts-american-teens-sources-information-about-sex>

Zároveň je potřeba přihlídnout k faktu, odkdy je legální sex provozovat. Většina států zákonem stanovuje hranici na 16 let, v některých státech je hranice až v 18 letech. Jak je na tom váš stát se můžete podívat do grafu níže.

AGE OF CONSENT IN THE UNITED STATES

Obrázek 4: Hranice legálnosti pohlavního styku¹²

V současné době je sexuální výchova povinná ve 24 státech a v District of Columbia.¹³ Nikde však není stanoveno, jakým způsobem by měla být výuka vedena či jaké informace by měla zahrnovat, v jakém věku by se mělo dítěti dostat kolik informací a tak dále.

Sexuální výchova má v mnohém své mezery. V rozpočtu pro rok 2017 se ještě za prezidenta Obamy objevuje podpora přístupu mladých k lékařsky ověřeným informacím o sexuálním zdraví a reprodukční zodpovědnosti. Přestože mladí čím dál tím častěji vyhledávají tyto informace na internetu, škola je prostředím, kde by se mělo dostat vzdělání a informací všem bez rozdílu.¹⁴

¹²BARNETT Brandon, *What is the Age of Consent in the United States?*. [online]. [cit. 28. 12. 2017]. Dostupné z: <https://www.bhwlawfirm.com/legal-age-consent-united-states-map/>

¹³GUTTMACHER INSTITUTE. *Sex and HIV Education*. [online]. [cit. 27. 12. 2017]. Dostupné z: <https://www.guttmacher.org/state-policy/explore/sex-and-hiv-education>

¹⁴JOURNAL OF ADOLESCENT HEALTH. *The State of Sex Education in the United State*. [online]. [cit. 28. 12. 2017]. Dostupné z: [http://www.jahonline.org/article/S1054-139X\(16\)30004-0/fulltext](http://www.jahonline.org/article/S1054-139X(16)30004-0/fulltext)

4 Vzdělávací praktiky

Dlouho trvající debata nad formou sexuální výchovy na školách odráží zejména kolizi mezi konzervativními katolíky, evangelíky a moderním přístupem k této problematice. V současné době tu máme dva hlavní proudy výuky, kdy jeden se zaměřuje na potlačení sexuality do doby svatby (programy abstinence-only) a druhý komplexnější, který se opírá o vědecká fakta a lékařské studie a umožňuje mladým vzdělávat se a rozhodovat se na základě těchto faktů.

4.1 Abstinence-only programy

V současné době je tento program aplikován na 23 % veřejných škol ve Spojených státech. Oproti roku 1988, kdy se tomuto programu učilo na pouhých 2 % škol, je to velký nárůst.¹⁵ Program je dostupný ve státech Alaska, Arizona, California, Colorado, Connecticut, Delaware, District of Columbia, Idaho, Iowa, Kansas, Maine, Massachusetts, Minnesota, Montana, New Jersey, New Mexico, New York, Ohio, Rhode Island, Vermont, Virginia, Wisconsin a Wyoming.¹⁶ Zaměřuje se především na obhajobu tradičních (křesťanských) hodnot a propagaci myšlenky sexu až po svatbě jako neúčinnějšího prostředku antikoncepce.

4.2 Komplexní sexuální výchova (Comprehensive sex education)

V této metodě je problematika řešena, jak název napovídá, komplexně a z mnoha úhlů se širokým záběrem informací. Největší důraz klade na dostupnost ověřených a podložených informací, aby se každý mladý člověk mohl sám rozhodnout, jak bude chránit své zdraví a rozvíjet svou sexualitu. Snaží se tak předávat povědomí o rizicích, která mohou v této oblasti nastat, aby mladí mohli dělat zodpovědná rozhodnutí.¹⁷ Dlouhodobě se ukazují jako efektivní po zapracování do výukových osnov. Dvě třetiny ze 48 studovaných programů pomohly k 60% snížení nechráněného sexu u mladých nebo redukcí počtu sexuálních partnerů.¹⁸

5 Různé názory v Kongresu

Z obecné povahy jednotlivých stran v Kongresu můžeme vyvodit i možná stanoviska v této problematice. Kromě ovlivnění politika místem, odkud pochází, zastává určitou pozici i v rámci vlastní strany.

¹⁵LIVNI Ephrat. *Study: Abstinence-Only Sex Ed Up*. [online]. [cit. 28. 12. 2017]. Dostupné z: <http://abcnews.go.com/Health/story?id=117935>

¹⁶ADVOCATES FOR YOUTH. *State Sex Education Resource Center: Policy & Advocacy Tools*. [online]. [cit. 28. 12. 2017]. Dostupné z: <http://www.advocatesforyouth.org/understanding-sex-education-policy-and-funding>

¹⁷UNITED NATIONS POPULATION FUND. *Comprehensive sexuality education*. [online]. [cit. 29. 12. 2017]. Dostupné z: <http://www.unfpa.org/comprehensive-sexuality-education>

¹⁸ADVOCATES FOR YOUTH. *Comprehensive Sex Education: Research and Results*. [online]. [cit. 29. 12. 2017]. Dostupné z: <http://www.advocatesforyouth.org/publications/1487>

5.1 Demokraté

Role demokratů je momentálně v Kongresu opoziční, jsou v menšině a hůře se jim protlačují pozměňovací návrhy. Jejich stanoviskem bude po vzoru bývalého prezidenta Baracka Obamy prosazení financování Komplexního vzdělávacího programu do osnov všech amerických státních škol za předpokladu omezení výdajů na abstinenční programy. Předními hodnotami tady bude především podloženost informací, jejich pravdivost a přínos pro mladé lidi. Budou chtít mladým lidem co nejvíce otevřít cestu k informacím a umožnit jim tak zodpovědné rozhodnutí o jejich budoucnosti, co se sexuálního a partnerského života týče. Jejich zájmem bude mladý jedinec, který se musí rozhodnout podle vlastního uvážení, ke kterému musí mít dostatečné množství informací, které se k němu dostane ideálně v rámci hodin sexuální výchovy na školách.

5.2 Republikáni

Strana prosazující často tradiční křesťanské hodnoty a zásady zcela jistě nebude moc ochotně podporovat federální diktát školám v oblasti poskytování informací dětem a mladistvým, jak zahájit sexuální život dříve než s manželem či manželkou o svatební noci. Radikalnost jednotlivých frakcí v rámci strany se bude lišit, ale v zásadě budou podporovat současný stav, kdy ve výukovém rámci čtvrtiny škol je zakomponován právě abstinence-only program. Jako změnu by uvítali navýšení rozpočtu a podporu pro tyto programy na úkor těch komplexních a podporovali tak udržování tradičních hodnot. Sex až po svatbě je totiž jediné možné řešení problému nechtěného otěhotnění a tím pádem i potratové politiky, protože každé počaté dítě je nový americký občan s potenciálem na život, který by mu neměl být upřen.

6 Významné angažující se organizace

Kromě níže zmíněných organizací, které nějakým způsobem ovlivňují dění kolem Sex Education, jsou zde zainteresované jednotlivé státy a v neposlední řadě také samotné státní i soukromé americké školy, především tedy jejich představitelé.

6.1 UNFPA

United Nations Population Fund je mezinárodní organizace, která si v této problematice klade za úkol pracovat s vládou státu, aby implementovala Komplexní sexuální vzdělávání a mladým se tak dostávalo potřebných informací. Více o práci UNFPA na: <http://www.unfpa.org/comprehensive-sexuality-education>.

6.2 Skupina FoSE

Zkratka FoSE znamená Future of Sex Education a zaměřuje se na zvyšování úrovně v oblasti sexuální výchovy. Patří sem následující organizace:

answer
sex ed, honestly

<http://answer.rutgers.edu>

**Advocates
for Youth**
Rights. Respect. Responsibility.®

www.advocatesforyouth.org

FoSE
Future of Sex Education

www.futureofsexeducation.org

SIECUS

www.siecus.org

Answer je dnes velmi oceňovaná národní organizace původem z New Jersey. Poskytuje mladým lidem cenné informace ke vzdělávání v oblasti sexuality prostřednictvím online blogu a také informace pro rodiče dospívajících. Více na: answer.rutgers.edu.

Advocates for Youth je organizace pro mladé, obhájí pozitivní a realističtější přístup k sexuálnímu zdraví mladých a snaží se je informovat také o reprodukčním zdraví. Na svých stránkách poměrně jasně zodpovídají nejpálčivější otázky v tomto tématu. Více na: <http://www.advocatesforyouth.org>.

Sexuality Information and Education Council of the United States je nezisková organizace založená roku 1964, která poskytuje široké spektrum informací k dané problematice. Najdete zde objektivní informace k oběma typům vzdělávání a mnoho zajímavostí. Více na www.siecus.org.

FoSE samotná je iniciativa, která vznikla v červenci 2017, a cílem této iniciativy je vytvořit národní dialog o budoucnosti sexuální výchovy a podporovat institucionalizaci komplexní sexuální výchovy ve veřejných školách. Pracuje na řadě projektů, z nichž některé již úspěšně dokončila. Více informací naleznete na: <http://www.futureofsexed.org>.

6.3 Další zastánci Komplexního sexuálního vzdělání

Sem patří mnoho lékařských a vědeckých skupin, které veřejně podporují komplexní přístup ke vzdělávání. Jmenovitě například Americká pediatrická akademie, Americká nadace pro výzkum v

oblasti AIDS, Americká lékařská asociace, Americká asociace veřejného zdraví, Lékařský institut a mnoho dalších. Kompletní výčet všech naleznete na: <http://www.siecus.org/>¹⁹

7 Doporučené zdroje

Pro stručný přehled o tématice doporučuji video Jamieho Olivera na téma Sexuální výchova na školách: <https://www.youtube.com/watch?v=L0jQz6jqQS0>. Dále doporučuji stránky výše zmíněných organizací a stránky vlády vašeho státu pro úplné informace o problematice. Nejdůležitější pro jednání bude totiž znát situaci ve vašem státě a řídit se také stranou, kterou budete zastupovat.

8 Závěr

Tato problematika zaměstnává mnoho lidí – ať už zákonodárce, inovátory, mnohé organizace, tak i samotné školy a jejich učitele. Ze všeho nejvíc interesuje však samotné studenty a obecně mladé lidi. Pokus o skloubení tradičních hodnot a moderního přístupu rozhodně není lehkým úkolem ani pro skutečné politiky. Najít takzvanou „zlatou střední cestu“ bude tady velmi obtížné, avšak věřím v umění kompromisu a v to, že všichni zúčastnění budou spokojeni s výsledným návrhem zákona.

9 Zdroje

- ADVOCATES FOR YOUTH. Comprehensive Sex Education: Research and Results. [online]. Dostupné z: <http://www.advocatesforyouth.org/publications/1487>
- ADVOCATES FOR YOUTH. *State Sex Education Resource Center*.
- ADVOCATES FOR YOUTH. *Policy & Advocacy Tools*. [online]. Dostupné z: <http://www.advocatesforyouth.org/understanding-sex-education-policy-and-funding>
- ADVOCATES FOR YOUTH. *The Truth about Abstinence-Only Programs*. [online]. Dostupné z: <http://www.advocatesforyouth.org/publications/publications-a-z/409-the-truth-about-abstinence-only-programs>
- DO SOMETHING.ORG. *11 facts about teen pregnancy*. [online]. Dostupné z: <https://www.dosomething.org/us/facts/11-facts-about-teen-pregnancy>
- FOSE. *What is FoSE?* [online]. Dostupné z: <http://www.futureofsexed.org/about.html>
- GUTTMACHER INSTITUTE. *American Adolescents' Sources of Sexual Health Information*. [online]. Dostupné z: <https://www.guttmacher.org/fact-sheet/facts-american-teens-sources-information-about-sex>
- GUTTMACHER INSTITUTE. *Sex and HIV Education*. [online]. Dostupné z: <https://www.guttmacher.org/state-policy/explore/sex-and-hiv-education>
- JOURNAL OF ADOLESCENT HEALTH. *The State of Sex Education in the United State*. [online]. Dostupné z: [http://www.jahonline.org/article/S1054-139X\(16\)30004-0/fulltext](http://www.jahonline.org/article/S1054-139X(16)30004-0/fulltext)
- STIDHAM HALL Kelli. *The State of Sex Education in the United States*. [online]. Dostupné z: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5426905/>

¹⁹ SIECUS. *Who Supports Comprehensive Sexuality Education?* [online]. [cit. 29. 12. 2017]. Dostupné z: <http://www.siecus.org/index.cfm?fuseaction=Page.ViewPage&PageID=1198>

- LIVNI Ephrat. Study: Abstinence-Only Sex Ed Up. [online]. Dostupné z: <http://abcnews.go.com/Health/story?id=117935>
- MMWR. *Sexual Identity, Sex of Sexual Contacts, and Health-Related Behaviors Among Students in Grades 9–12 — United States and Selected Sites, 2015*. [online]. Dostupné z: <https://www.cdc.gov/mmwr/volumes/65/ss/pdfs/ss6509.pdf>
- RINSEMA, Kate. *Religion in these United States*. [online]. Dostupné z: <https://www.alltop.com/viral/religion-in-these-united-states-maps>
- SIECUS. *A Brief History of Federal Funding for Sex Education and Related Programs*. [online]. Dostupné z: http://www.siecus.org/index.cfm?fuseaction=page.viewPage&pageID=1341&nodeID=1#_edn1
- THOUGHTCO. *Abstinence Only Education and Sex Education in the U.S.* [online]. Dostupné z: <https://www.thoughtco.com/abstinence-only-sex-education-3533767>
- UNITED NATIONS POPULATION FUND. *Comprehensive sexuality education*. [online]. Dostupné z: <http://www.unfpa.org/comprehensive-sexuality-education>
- VERRAI, *Religions of the US*. [online]. Dostupné z: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Religions_of_the_US.PNG